

Letras, letriñas

Xornal escolar do Colexio de Educación Infantil e Primaria Sada e contornos. Curso 2004-05. Xuño 2005

Avda. Sada e contornos s/n. 15160 Sada. A Coruña. Tfno e fax. 981 620 337. Correo elect. ceip.sada@edu.xunta.es

Equipo de Normalización Lingüística

XESÚS LORENZO VARELA

Xesús Lorenzo Varela (La Habana, 1916 - Madrid 1978)

Xesús Lorenzo Varela ven ó mundo no barco que transportaba á súa familia desde Monterroso (Lugo) á Habana (Cuba). Era o 10 de agosto de 1916 e permanece en Cuba ata 1920, data na que a súa familia se traslada a Buenos Aires (Arxentina). Os primeiros tempos da infancia de Lorenzo Varela alterna estadías en Monterroso con viaxes a Arxentina, para acabar instalándose en Lugo nos primeiros anos 30 para estudar o Bacharelato. Son os anos de proclamación da República que espertan as inquedanzas políticas deste mozo que se achega ó ideario nacionalista durante un acto que celebra o Partido Galeguista o 22 de marzo de 1932 no Teatro Principal de Lugo coa asistencia de Castelao e Valentín Paz Andrade, entre outros.

Na década dos 30 (1934) Xesús Lorenzo Varela vai estudar Filosofía e Letras en Madrid onde contacta co grupo PAN (Poetas Andantes y Navegantes no que participan Rafael Dieste e Xosé Otero Espasandín).

En 1936 comeza a Guerra Civil española (1936-1939) na que ten unha participación activa, tanto na fronte de loita como no ámbito cultural a favor da causa republicana.

Rematada a contenda civil, logo de permanecer no campo de concentración de Saint Cyprien (en Francia), consigue embarcar en maio de 1939 rumbo ao exilio en México. O mar marca dous dos fenómenos más importantes da historia española do século XX e da vida de Xesús Lorenzo: a emigración e o exilio. En Veracruz retoma a súa actividade literaria e xornalística chegando a codirixir as revistas "Romance" e "Taller", e escribe o seu primeiro poemario individual: "Elegías españolas" (1940). Esta primeira etapa no exilio remata en 1941 cando, tras unha breve estadía en Cuba , decide trasladarse de México a Arxentina onde reside seu pai

(súa nai falece en 1944) e onde se atopa con vellos amigos da súa etapa madrileña como Rafael Dieste, e con outros galegos como Luis Seoane. O xornalismo e a tradución centran a súa actividade en Buenos Aires onde comeza unha intensa actividade intelectual permanecendo fiel ós seus ideais políticos. Publica en 1942 "Torres de amor", o seu máis extenso poemario en castelán escrito antes da súa chegada a Arxentina. Corría o ano 1944, o mesmo do falecemento da súa nai, e publica a súa primeira obra galega, "Catro poemas para catro gravados", incluídos no álbum de litografías de Luis Seoane "María Pita e tres retratos medievales". Lorenzo Varela compaxinaría durante estes anos a poesía con outras actividades creativas, con ensaios e xornalismo. Ademais de codirixir con Luis Seoane entre xuño de 1946 e xullo de 1948 unha nova publicación: "Cabalgata", e de colaborar nos xornais e revistas más importantes de Arxentina ("Clarín", "El Mundo", "La Nación", "El Hogar", "Del Arte", "Sur", "Primera Plana" ...), exerce o xornalismo radiofónico a través do programa "Hora Once" co fotógrafo Horacio Cóppola. Xesús Lorenzo coñece en Buenos Aires a Isaac Díaz Pardo do que se fará amigo e colaborador ata o seu falecemento. Nos anos 60 regresa por 15 días a España empregando unha licenza do xornal "La Razón" no que colabora e para comprobar as posibilidades reais dun retorno definitivo. Volta que non se produce, a pesar de que algúns dos seus amigos (Dieste, Seoane ou Díaz Pardo) sí deciden retornar.

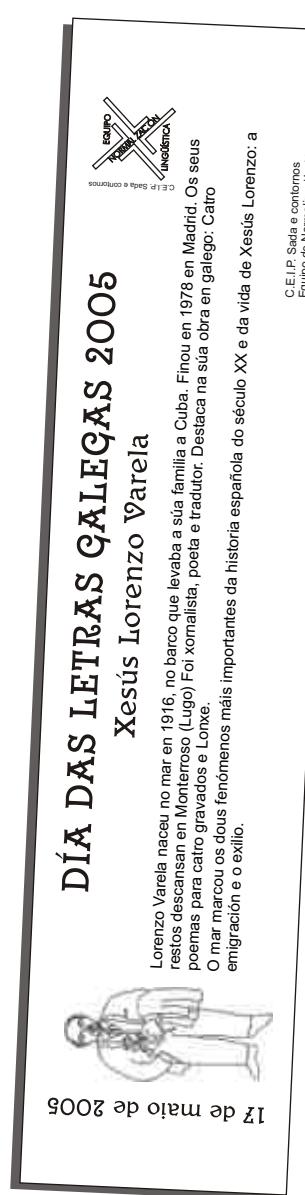
O regreso prodúcese en plena transición política española, acelerado pola situación política que se vivía en Arxentina (represión

do dictador Videla tralo golpe de estado) e logo dunha viaxe por Europa: entre 1976 e a súa morte vive entre Galicia e Madrid matinando novos proxectos culturais pero nun ambiente de indiferencia e menosprezo cara a súa persoa. Só Xesús Alonso Montero e Ánxel Fole saúdan o seu regreso, e únicamente Díaz Pardo recolle a testemuña dalgunha das súas iniciativas como a posta en marcha do Instituto Galego de Información que Lorenzo Varela concibía como instrumento de comunicación e recuperación da moderna historia de Galicia. A Galería Sargadelos de Madrid sería o seu refuxio: alí dedicábase ás traducións e lembraba Arxentina. Xesús Lorenzo Varela chega ó fin dos seus días sumido na soidade. Falece en Madrid o 25 de novembro de 1978, e os seus restos mortais son trasladados ó camposanto de San Martiño de Fefín, en Monterroso (Lugo), no ano 1981.

Lorenzo Varela

Romaría

¡Baila, meu amor,
e volta de novo a bailar!
Na punta do pé,
na palma da man.

Nunha escada de herba
baixaron os anxos
por te ver bailar.
Baila, meu sol baila,
na punta do pé,
na palma da man.

Cara de cereixa,
non deixes no ar
coma un peixe o corpo
brincando no mar.
¡Baila, meu amor,
e volta de novo a bailar!

Xa meu corazón
non é meu nin é
corazón humán:
ten mans e ten pés
e ponse a bailar.
Na punta do pé

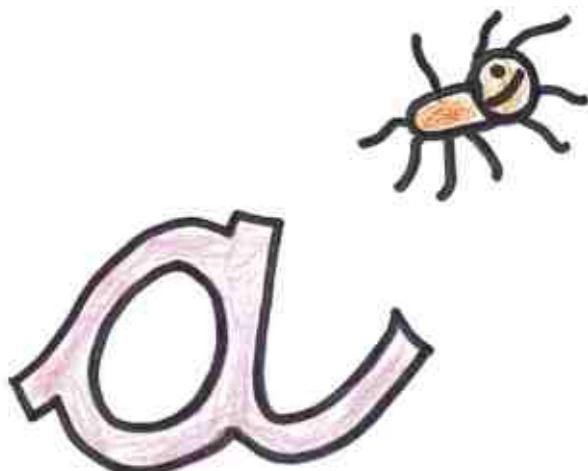
Xesús Lorenzo Varela
Letras galegas 2005
C.E.I.P. Sada e contornos. Biblioteca escolar

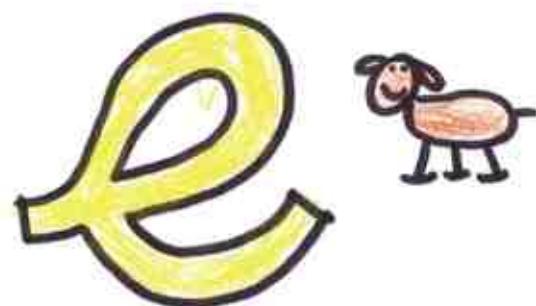
Plantamos leitugas e... coméronas os paxaros

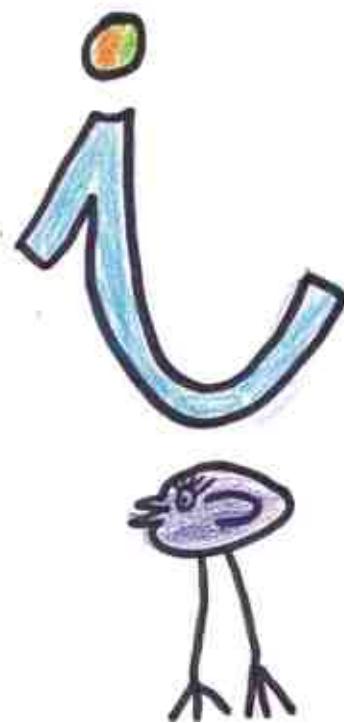
SÓN A ARAÑA
DE ESPAÑA
QUE NÍN PICA
NÍN RABUÑA
BAILE FLAMENCO
COA PESTANA

TEÑØ T ENØ TEÑØ
TI NØN TES NADA
TEÑØ TRES OVELLAS
NUNHA CABANA

O'S PI T ÍÑØS CANTAN
PIØ PIØ PIØ
CANDØ TEÑEN FAME
CANDØ TEÑEN FRÍØ

ESTE É O DEDO MAÍMÍÑO

ESTE É O SEU SOBRÍÑO

ESTE É O PAÍ DE TODOS

ESTE É O FURABOLOS

É ESTE O ESCACHAPIOLLOS

CU-CU CANTABA UNHA RÁ

CUCUNAS AUGAS DÓSAR

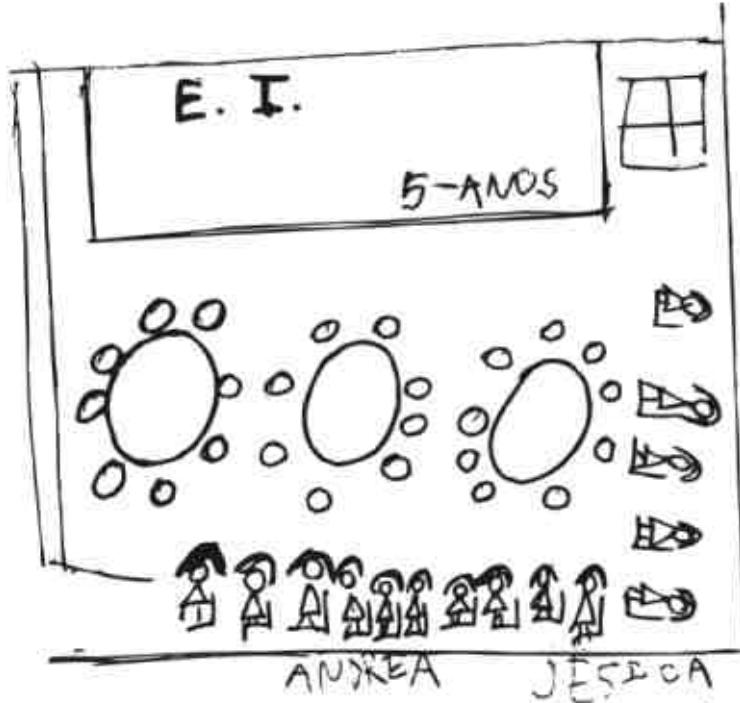

CU-CU A UN CABALEIRO

CU-CU DE CAPAE SOMBREIRO

A ESCOLA

O CORPO

A FAMILIA

PAULA M^aAITANA

ATÍKA

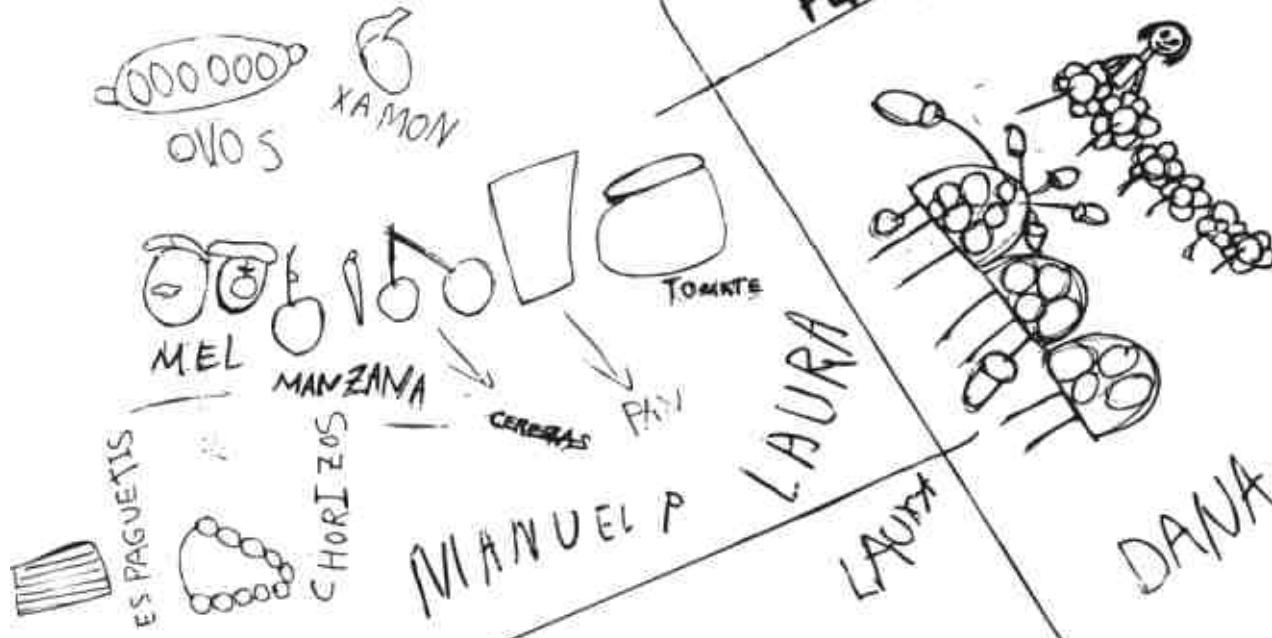
O NADAL

MARÍA

XURKO

OS ALIMENTOS

os ANIMAIS

SAIDAS

AUTOBÚS
IAGO

~~ALEX
ADRIÁN~~

CASA DO

QUEIXO

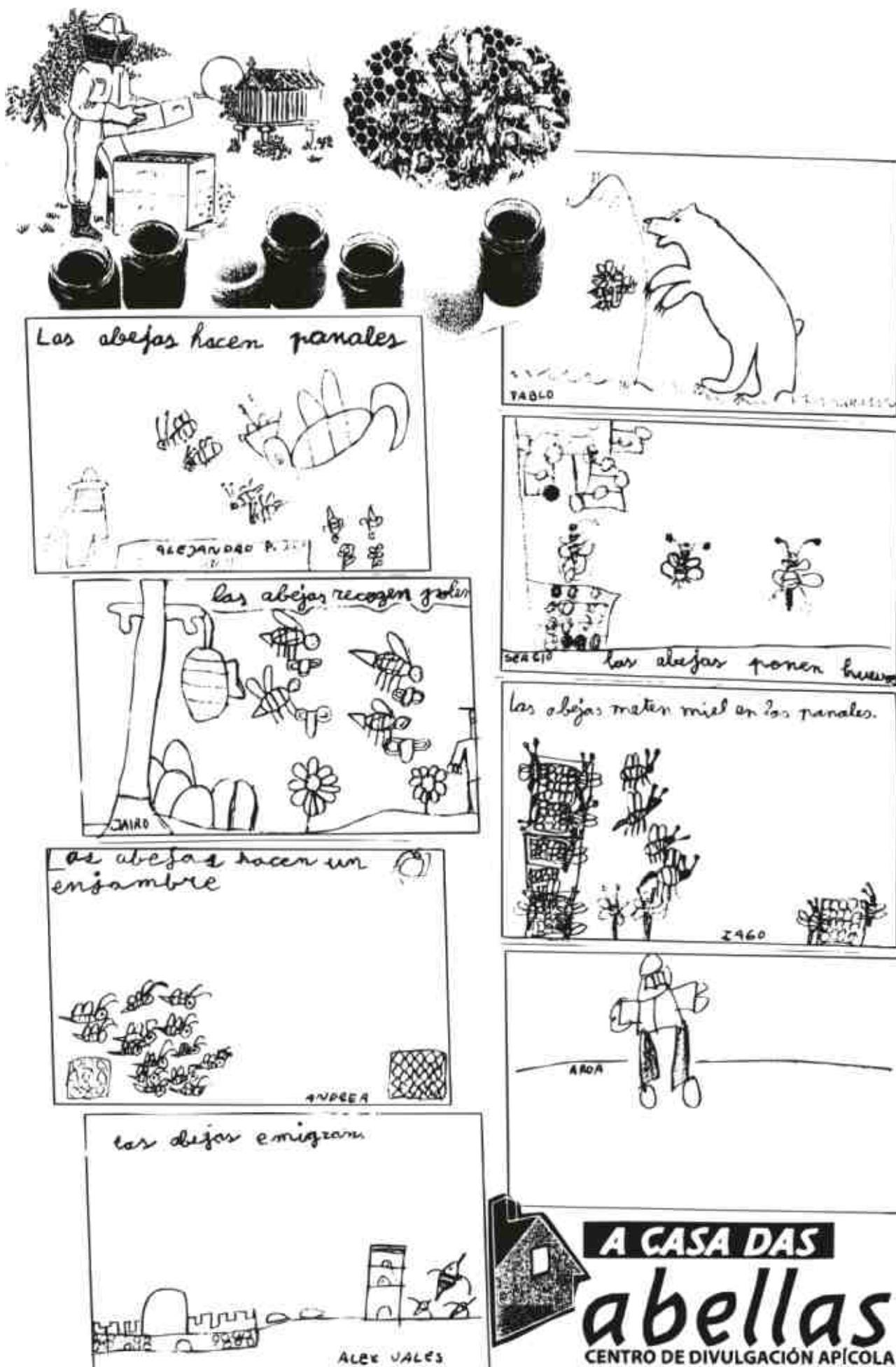
~~TONÍAS
MANUEL
RÍO~~

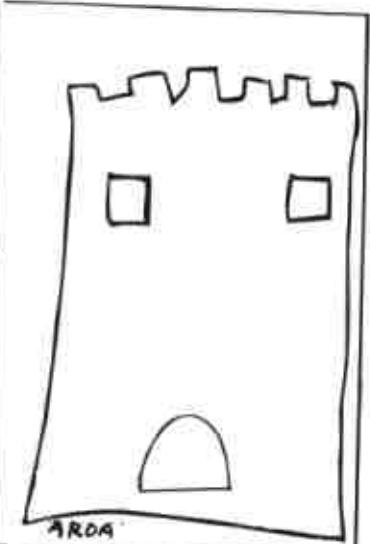
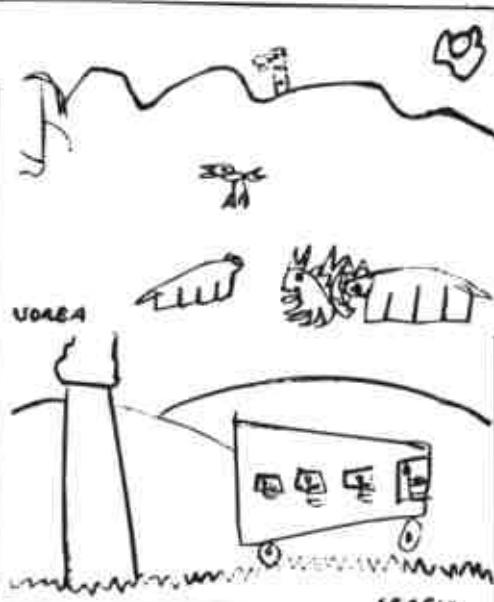
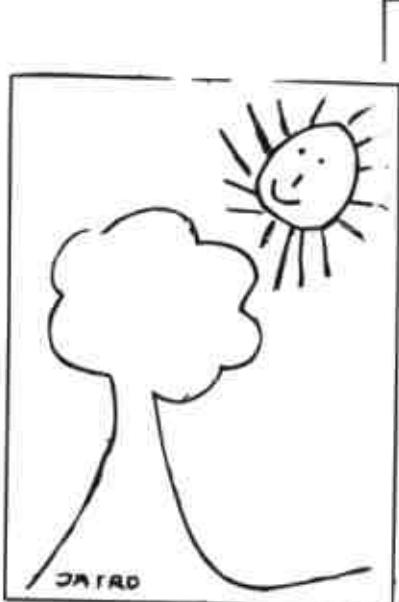
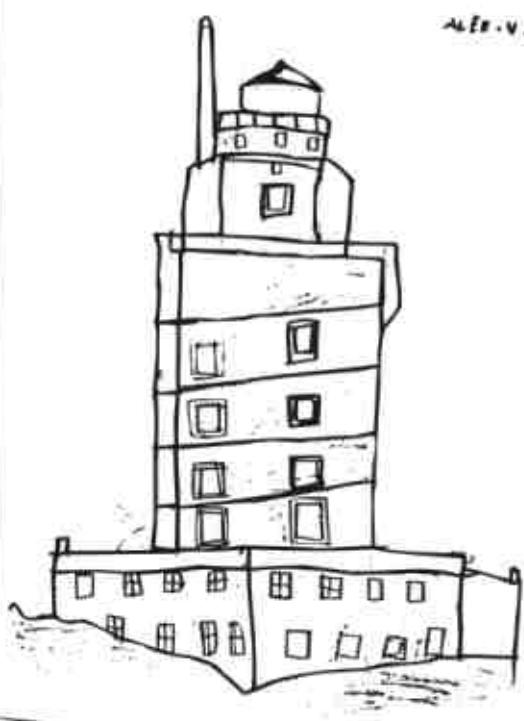
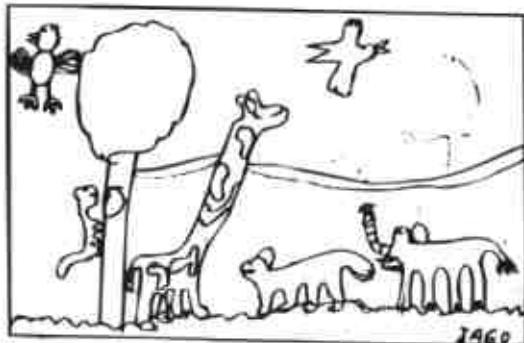

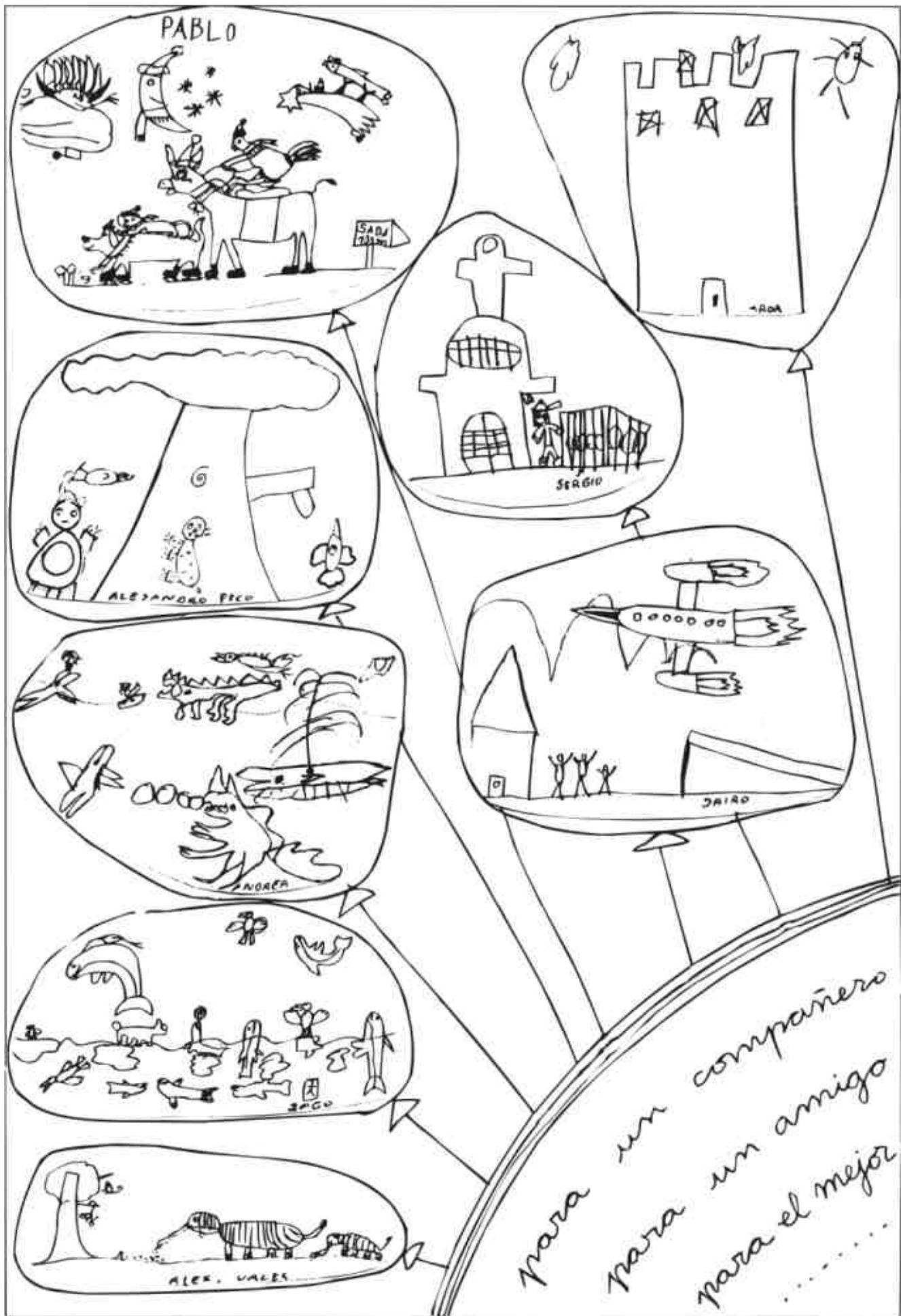
ANDREA - JESSICA -

~~ALEX
IAGO~~

Un día de outono os nenos de 2º ...

Queridos lectores:

Un día de outono os nenos de 2º aprendimos a escribir postales e decidimos que a nosa "primeira postal" sería para mamá.

E así o fixemos. Escribimos cada un a nosa e cando pasou o carteiro polo colexio entregámosllas. Só quedaba esperar pola reacción de mamá cando a recibise e polas contestacións...

Fdo: Os nenos de 2º.

¡Ola! Son Luisa.

As reaccións das mamás non as puiden ver pero si souben delas a través dos nenos. Entraban pola porta decindo:-¡Xa chegou,xá chegou!

¡Como esperaban, con que ilusión!

E comenzaron a chegar, e comenzaron os ollos a abrirse cheos de orgullo e felicidade cada vez que, outro día de outono, entraba Juan pola porta dicindo: -"Hai carta para..." e descubrían que esa carta era para eles. A emoción estaba a flor de pel e algún día ata resultounos difícil aguantar as bágoas cando se lía en voz alta a postal na aula.

¡Moitas gracias as mamás por contestar todas!

E despois tocoulles os papás, **¡gracias tamén os papás!** Algún ata nos escribeu dende Cuba e París ; tamén algún non contestou, feito que teño que lamentar xa que provocou tristura nunha actividade que sobretodo estaba cargada de afecto e ilusión.

Non podemos reproducir aquí tódalas postais pero seleccionamos algunas e fixemolas anónimas porque o que importa neste caso e, o que se di e non quen o di.

Gracias. Un bico e ata sempre.

Fdo: Mª Luisa Rico Lamas.

Reproducimos aquí textos que escribieron as nais e os pais nas postais:

¡Hola princesa!.Te escribo esta postal para darte las gracias por esa postal tan chuli que me enviaste y para decirte que yo también te quiero y eres mi chica favorita. Un abrazo de oso y un besazo de tu papi.

Querido hijo: Yo también te quiero mucho. Espero que aprendas y te diviertas. Saludos. Papá.

¡Hola hijo!.Me hizo mucha ilusión recibir tu postal. Yo también te quiero mucho y también te doy las gracias por tu cariño de todos los días. Un besito muy grande de mamá.

¡Hola hija!. Quería agradecerte con esta tarjeta, la postal que me enviaste el otro día. Te quiero mucho, sigue así de buena y cariñosa. Un besito mi amor. Tu mamá.

¡Hola hija!. Quiero darte

Hola

Gracias por tu postal,
me gustó mucho.

Tú ya sabes que
te quiero mucho y
papá también, por eso
nos esforzamos tanto
para hacerte feliz.

SADA (A Coruña)
Juan general
Gobernador
Mejoramiento

Mamá.
Besos

¡ HOLA !

EL DÍA QUE NACISTE, ME
DISTE LA ALEGRÍA MÁS GRANDE
DE MI VIDA.

CADA DÍA QUE PASA, HA-
CES QUE ESO ALEGRÍA SEA
MAS GRANDE, TODAVÍA.

TE QUIERO MUCHO, Hijo.

PAPÁ.

N.º 57
REISATA GUTTÉ BRAGANZA
EN LA CORUÑA:

Hola cariño:
Me llevé una gran sorpresa al
recibir tu postal. Me gustó mucho.
Ahora entiendo tu preocupación
de todos los días por saber
si había correo.

Seguro que a papá le gustaría
que le escribieras, creo que está
un poquito celoso.

39- Clásica vivienda campesina. Cuba.
A typical Cuban rural house. Cuba.

ESTOU NUNHA

ILLA MOI BONITA E
EN UNHA CIDADE TAMÉN
MOI FERMO SA CANDO
SEAS MAIS GRANDE HABER
SI VIMOS TODOS PORTATE
BEN E CLUDA DE
MAMÁ.
OLEROTE MOITO, SEN
BON.
O TEO RAI. MOITOS
BICOS.

Instituto ESCOLAR DE INVESTIGACIONES DEL LAGO DE

Festa do Nadal

O día 23 de decembro fixemos a Festa do Nadal no colexio.

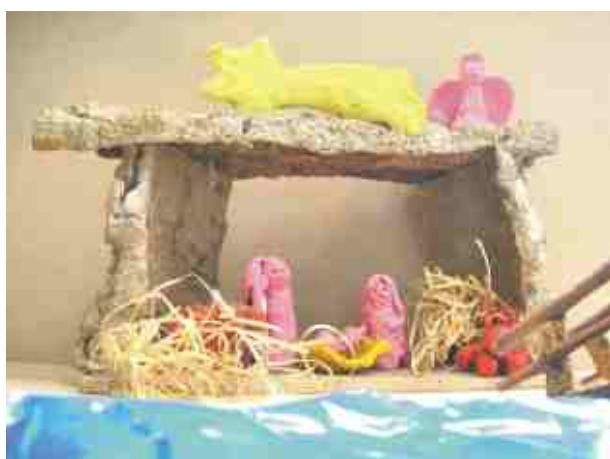
Ó cegar á clase preparámonos para baixar á Casa da Cultura de Sada para celebrar o festival de Nadal. Cando xa estabamos tódolos alumnos e pais sentados comezou o festival.

A presentadora era a nosa compañeira Xoana. Os máis pequenos do colexio cantaron unha panxoliña que foi moi divertida.

Os nenos de 4 e 5 anos saíron ó escenario medio disfrazados e tamén cantaron unha canción chamada "Veo Veo". Os rapaces e rapazas de 1º curso cantaron acompañados de 2 carillóns. E así foron pasando tódolos cursos ata que lle chegou o turno a 5º que fixo unha obra de teatro sobre os 12 meses do ano e... ¡por fin! Tocounos a nós, 6º curso que representamos unha obra de teatro chamada "conto de Nadal", que tiña esta mensaxe: ¡NÓS QUEREMOS UNAS FELICES FESTAS!

Ó remate do festival fomos para o colexio a celebrar a festa nas clases con música e por suposto... ¡As lambetadas de nadal feitas por nós!

Ó remate da festa déronos as notas do 1º trimestre. E agora... ¡VACACIONES!

O TEMPO

Este ano facemos uns análisis do tempo.

Mediante gráficas fixemos a temperatura o longo da manz. A temperatura o longo da semana e o estado do ceo.

Tamén fixemos gráficas das presións o longo dun día e o longo da semana.

Pretendiamos ver como cambiaba o tempo de hora en hora.

O fixemos mirando un termómetro e poniamos os grados.

Nos repartimos en grupos de tres.

O bservabamos como cambiaban as temperaturas cada día e cada semana.

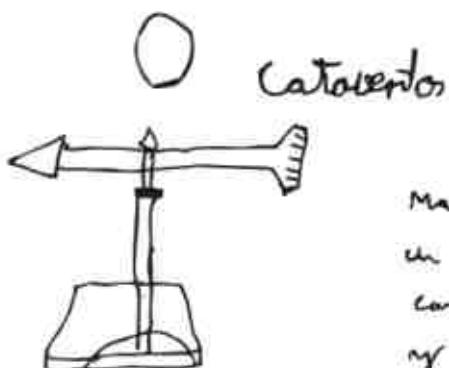
A maior dificultade eran que cando íamos a física o a matemática non o podíamos apuntar. E parecemos moi divertido.

O pluviómetro

O pluviómetro faise cortando unha bolella por a parte superior e a colocamos do revés. Serve para medir a auga que choveu.

O pluviómetro

Catavento

Materiais:
un bote de glucos, cartulina, palillo
y plastilina.

O catavento

Primeiro fixamos o bote de glucos polo lado de abasca e na tapa ponéuse plastilina no fondo e púse unha pallita e allámos con palillo e fixamos un anal pequeno e fúnaro. Para que o palillo non baixe e este nunha cartulina e debuxamos unha frecha e peguonla no palillo.

Análisis das gráficas

Unha vez obsevando las graficas poidemos saber que en maio houbo 5 días nublados, 5 de sol e 1 de chuvia a variación máis grande desde que chegamos a clase e fúronos fai o dia 24 de maio de 2005. A variación máis pequena desde que chegamos a clase e fúronos fai o dia 21 de maio de 2005. Que en Abril choveu 7 días e granizoou 1 dia e en Maio só choveu 1 día. Que en maio houbo 5 días de sol e en abril só 1 dia de sol. Que a presión cada día ta baixando e iso significa que vai facer mal tempo. A temperatura máis alta corresponde o dia 24 de maio do 2005. O estado do ceo era nublado. A temperatura mínima foi 20 grados o estado do ceo era soleado.

Barómetro

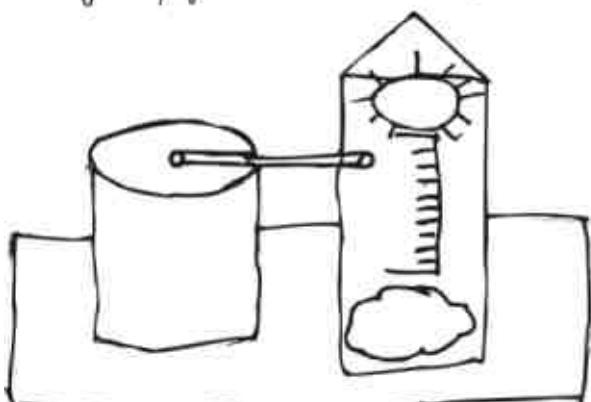
Primeiro collere un cono de folla de lata.

Lagocortarse a boca do globo e pónese no cono amarrado.

Pegase ó globo estirado unha polla de refresco.

Mais tarde, facen triángulo estirado e pegase un popelín pequeno.

E ó final pegase unha nube e un sol.

① Barómetro

Para facer un velenco de arroz

Primeiro se colleu doce afluor

Despois perfórarse polos fondos

Mais tarde lúnense polos fondos

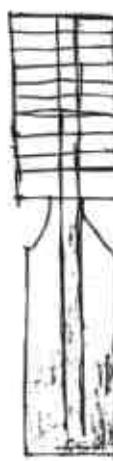

Por último énchense de agua

O termómetro

Materiais:

- Unha botella.
- Unha pallina.
- Plástilina.
- Un cartón.

Primeiro: luxamos unha botella faleira.
Segundo: facemole un burato e metemoslle unha pallina.
Tercero: facemos nun cartón unha esclusa.

Convivencia co Colexio de A Sionlla de Santiago

Sada, a 4 de Novembro do 2004.

Ola amigas e amigos da colexiado A Sionlla de Santiago:

Nós somos os alumnos de 4º curso do colexiado C.E.I.P de Sada e contornos. Estamos moi contentos de recibir a vostra carta e saber que podemos contar con vós para escribirnos.

A profe, dadeis, dunsas os nosos nomes e agora nós tamén debedes saber os vossos:

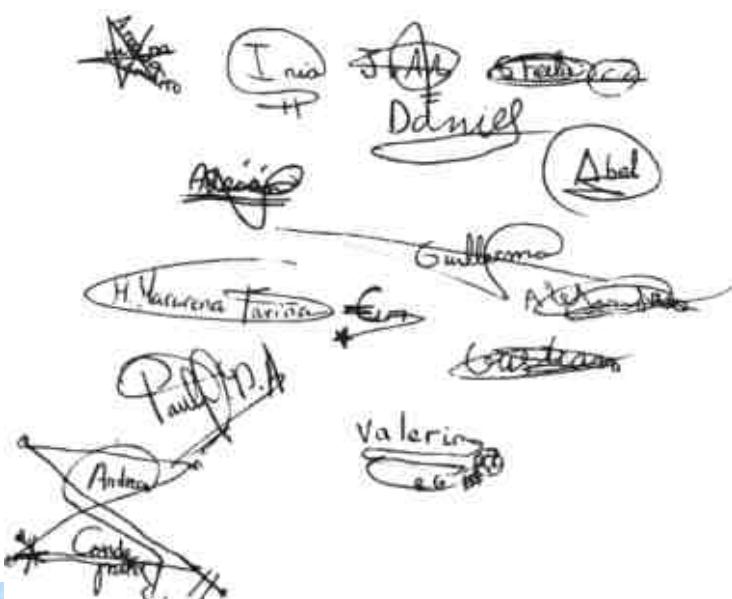
Os nomes son os seguintes:

Adrián Álvarez Sánchez.
 Helena Amador Garmatió.
 Sheila Carpintero López.
 Juan Ca Aguiñar.
 Paula Chávere López.
 Andrea Coide Brocal.
 Paula Encosta Ameijeiras
 Cristian Dariel García.
 Mª Macarena Fardita Orueta.
 Daniel García Golán.
 Iria Pousán Peña.
 Guillermo Ruiz Villaña.
 Abel Prezado López.
 Eva Ríos Martínez.
 Alejandro Rivera Álvarez

Valentia Rocha García

Esperamos que a partir de agora podamos contarnos: Historias, traballos ou actividades que faremos... e tamén divertirnos, coas nosas poucas e boas.

Mandámastes unha forte aperta.

As flores do campo.

As flores do campo,
amapolas e rosas,
namoran a todos
pois son feiticeiras.

As flores do campo
a algúnta xente fan arrepiar
pero cando non están as flores
outra xente pensa a chorar.

As flores do campo,
cando chega a primavera
esconden detrás das árbores
pois saben que o sol que altera.

As flores do campo,
son todas fermosas
margaridas, rosas, ...
e como non as mimasas

Os teus ollos

Ten os ollos moi brillantes
como se corriera quisantes
cando entra na habitación
é como se encenderas un farol.

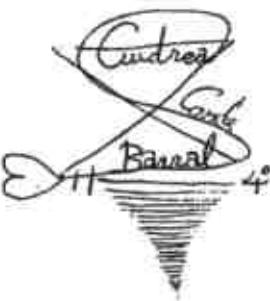
O tractor amarelo.

O tractor amarelo
é grande e fermoso,
algúnta vez forte coma
un óso.

O tractor amarelo,
xeneita tulipáns
que a miña mi
elle gustan e
medran fortes
e sanos

O tractor amarelo
é pesado pero non
se pode tirar con
el ningun esforzo.

O tractor amarelo
pesa Kilos,
más en un non,
cos Kimono.

O tractor amarelo
vai dormir, descanse
ento vaixe leitar.

Festa do Entroido

A alimentación

Abriuse a Biblioteca. Para celebralo tivemos que traer unha froita. Chegou o pai de Iria. Puxemos un gorro de cociñeiro feito de cartolina.

Logo empezou a quentar auga para o chocolate.

Ingredientes: auga e chocolate.

O proceso é: quentar a auga. Logo poñemos outra pota máis pequena dentro da auga. Nesta pota ponse o chocolate ó baño maría un bo rato ata que se quente e se funda.

O chocolate estaba boísimo. Na miña clase de froitas levamos: plátanos, cacahuetes, mandarinas, mazá,...

Despois da hora de lingua galega, Mª Francis deixounos comer os doces. Estaban ¡Mmmm! Boísimos.

Jessica (5º curso)

Letras galegas

ASOCIACIÓN DE NAIS E PAIS AS MARIÑAS

Un ano máis pechamos o curso con todos vos esperando que todo o traballado por esta Directiva respondera ás vosas expectativas.

Foron uns meses intensos onde quizá abandonamos algúns temas en beneficio de outros que consideramos prioritarios.

A loita co Concello e outras institucións foi dura, pero co apoio de todos vos e a vosa directa participación, algo (so algo) se conseguiu, ademais de ratificar a nosa idea de sempre que as cousas se conseguén co traballo e apoio de todos. Non vamos a relaxarnos nin moito menos, esperamos continuar nesta liña e seguir pelexando por aquilo que consideramos xusto e que nos é vital a todos.

As actividades foron, unha vez máis, moi ben aceptadas por

todos, o que nos alegra enormemente. Comentar que tal vez os alumnos de Judo poidan continuar a súa traxectoria no instituto, algo longamente perseguido por Alejandro e que as "obras" de pintura están expostas na Casa da Cultura.

Seguiremos informando de todo o que aconteza. Hai temas pendentes e sabémolo, pero de momento ata aquí chegamos. Gracias unha vez máis a todos.

¡Feliz verán!

POR UN COLEXIO DIGNO, NON NOS RENDEMOS.

Begoña, raquel, Mónica, Belén e Chema.

CEIP. Sada e Contornos

